

АРХЕОЛОГІЧНА ПРАКТИКА

Кредити та кількість годин:	Очна форма: 3 кредити ЕКТС; години: 90 <i>самостійна робота</i> ; захист Заочна форма: 3 кредити ЕКТС; години: 90 <i>самостійна робота</i> ; захист
------------------------------------	--

I. Опис освітньої компоненти

Археологічну практику проходять студенти спеціальності 032 «Історія та археологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, і вона є обов'язковим елементом освітньої програми та має важливе значення у пізнавальному, виховному, і навчальному аспектах підготовки студентів.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головна мета археологічної практики – дати основні знання, навички та вміння у науковому вивченні пам'яток різних категорій під час практичної діяльності в польових умовах, а також донести до студентів розуміння важливості суспільно-історичного та наукового значення збереження і охорони пам'яток археології у непорушному стані, зокрема, фортифікаційних споруд (валів, ровів, бастіонів, кам'яних стін тощо), решток культових будівель, курганів та ін. Велике значення має усвідомлення причетності до історії свого народу, нації, держави, яке приходить в процесі практичного дослідження решток пам'яток у землі, під час пошуків відповіді на питання походження (генези) тієї чи іншої археологічної культури, племені чи народності.

Археологічна практика обов'язково повинна проводитися в археологічних експедиціях, у польових умовах, під час розкопок пам'яток археології. Лише в польових умовах студенти можуть зрозуміти таке явище, як культурний шар і специфіку його залягання в залежності від різних історично-природничих факторів, а також вивчити різні аспекти дослідження культурних шарів та археологічних об'єктів, а саме: методика різних стадій розкопок, розчищення, фіксація і документація об'єктів і пам'яток; фотографування, складання інвентарного польового опису, виготовлення креслень і малюнків, фіксація усіх артефактів та об'єктів на планах і профілях, консервація, реставрація пам'яток, реконструкція і рекультивація поверхні пам'ятки після завершення дослідження.

Завдання окреслюються в залежності від віку і стану збереження пам'яток, від розмірів і категорії пам'ятки. Наприклад, різні завдання у дослідженні пам'яток палеоліту (стародавнього кам'яного віку), бронзової доби чи давньоруського періоду. Різні завдання і методики у вивченні решток неолітичного поселення, скіфського кургану чи слов'янського городища. Завданнями практики є оволодіння методикою дослідження:

- геоморфологічних та топографічних особливостей розміщення;
- стратиграфії відкладів;
- планіграфії культурного шару;
- взаєморозміщення та орієнтація об'єктів;
- аналіз процесів деструкції об'єктів;
- аналіз ритуалів та обрядів під час захоронення небіжчиків;
- визначення денної поверхні пам'яток тих чи інших археологічних епох;

Студенти повинні набути практичних навиків:

- методики знаходження,
- обстеження, вимірів та орієнтації об'єктів,
- фіксації і документації археологічних пам'яток.

Під час практики необхідно довести студентам специфіку археологічних розкопок, розкрити зміст культурних решток, їх особливості і взаємозв'язок; показати можливість і принципи реконструкції різних сторін життя і діяльності первісних громад.

Завдання практики – розвинути та набути такі фахові та загальні компетентності як:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної сфери, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших виявів недоброчесності.

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

СК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних, в тому числі з використанням проєктного підходу.

СК 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико- культурної спадщини.

СК 11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.

Результати навчання

ПРН 2.	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 4.	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 5.	Уміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПРН 6.	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
ПРН 8.	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.
ПРН 9.	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.
ПРН 11.	Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
ПРН 14.	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології, зокрема з врахуванням проєктної діяльності.

Зміст (програма) практики:

Змістовий модуль 1.Організація проходження археологічної практики.

Установча конференція

Ознайомлення з метою і завданнями практики.

Отримання методичних порад та індивідуальних завдань. Інструктаж щодо загальних правил техніки безпеки.

Ознайомлення з базою практики.

Знайомство з організацією роботи вчених-археологів і з керівниками від бази практики.

Інструктаж щодо правил техніки безпеки під час проведення археологічних досліджень.

Змістовий модуль 2. Польові археологічні дослідження.

Опанування методикою археологічної розвідки

Візуальна й інструментальна розвідка. Закладання шурфів і зачистки

Опанування методикою археологічних розкопок

Розкриття культурного шару. Застосування стратиграфічного методу.

Збирання і фіксація археологічних об'єктів. Ведення польової документації.

Змістовий модуль 3. Обробка археологічних матеріалів.

Опанування методикою очистки, консервації та шифрування знахідок.

Опрацювання археологічних знахідок в польових умовах. Способи очистки і консервації, принципи шифрування знахідок.

Опанування методикою первинного реставрування знахідок.

Реконструкція джерел. Відновлення об'єктів з уламків.

Змістовий модуль 4. Підведення підсумків археологічної практики.

Оформлення документації практики (Див. Додаток 1).

Щоденник археологічної практики (Див. Додаток 2).

Звіт про проходження археологічної практики (Див. Додаток 3).

Підсумкова звітна конференція

